

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VEĆE KAI**

GSK-AKP-A-90/11

**Prishtinë,
1 Shtator 2011**

Në çështjen ligjore tw

N.F.

Ankuesi/Paraqitësi i kërkeses

Kolegji i Apelit të AKP-së i Gjykatës Supreme të Kosovës, i përbërë nga Antoinette Lepeltier-Durel, Kryetare e Kolegjit, Anne Kerber dhe Sylejman Nuredini, Gjyqtarë, duke vendosur me ankesën ndaj vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës KPCC/D/AR/101/2011, (lënda është regjistruar në AKP me numrin KPA 38307), të datës 23 Shkurt 2011, pas seancës së mbajtur me 1 Shtator 2011, morri këtë

AKTGJYKIM

- 1- Refuzohet si e pabazuar ankesa e N.F. e paraqitur me 4 Korrik 2011 dhe e regjistruara me numrin GSK-KPA-A-90/11.**
- 2- Hudhet poshtë si e palejueshme ankesa e paraqitur ne emër të V.L., Ž. dhe S.S. me 4 Korrik 2011.**

- 3- Vërtetohet vendimi i Komisionit për Kërkesa Pronësore i Kosovës KPPK/D/AR/101/2011, në pjesën për sa i përket lëndës së regjistruar me numrin KPA 383079.
- 4- Obligohet pala ankuese, N.F., që të paguaj shpenzimet e procedurës në shumën prej 45 (katërdhjetë e pesë) euro në Buxhetin e Kosovës, brenda afatit prej 90 ditësh nga dita e dorëzimit të këtij aktgjykimit nën kërcënimin e përbarimit të detyrueshëm.

Përmbledhja e çështjeve procedurale dhe faktike:

Më 29 Nëntor 2007, N.F., duke vepruar si anëtar i familjes së ngushtë në emër të nënës së tij ka paraqitur kërkesë në Agjencinë Kosovare të Pronës (AKP) ku kërkonte që të njihet si pronar i ngastrave së tokës nr. 980, fleta poseduese e Komunës së Gjilanit nr. 260, që ndodhet në vendin e quajtur “Ciganska padina” në Parallovë, me sipërfaqe prej 0 ha, 9 ari e 37 m², të fituara nëpërmjet trashëgimisë dhe që ato t’i kthehen në posedim. Ai ka sqaruar se kjo ngastër i ka takuar nënës së tij Z.S. dhe se ato ishin uzurpuar nga një person i panjohur. Ai ka pohuar se kishte humbur posedimin më 19 qershor 1999 si rezultat i konfliktit të armatosur.

Për ta mbështetur kërkesën e tij, ai ka paraqitur në AKP dokumentacionin në lidhje me statusin e tij civil dhe të prindërve të tij, si në vijim:

- 1- Certifikatën e tij të lindjes,
- 2- Kopjen e letërnjoftimit të tij,
- 3- Certifikatën e vdekjes së nënës së tij, Z.S., mbiemri i vajzërisë S.,
- 4- Deklaratën e nënshkruar nga dy dëshmitarë të cilët vërtetojnë se Z.S., Z.S. dhe Z.F. janë emra të ndryshëm të një personi të vetëm,
- 5- Certifikatën e vdekjes së F.S.,
- 6- Certifikatën e martesës së S.P. dhe Z.S.,
- 7- Certifikatën e vdekjes së S.S.,
- 8- Kopje e fletës poseduese nr. 260 të zonës kadastrale të Parlllovës, Komuna e Gjilanit.

Në pajtim me procedurat, zyrtarët e AKP-së kanë shkuar në lokacionin ku gjendet ngastra kontestuese dhe kanë vendosur shenja të cilat tregojnë se prona është objekt i kërkesës dhe se palët e interesuara duhet t’i paraqesin përgjigjet e tyre brenda një muaji. Në raportet e saj të njofimit, AKP-

ja ka vërejtur se njoftimi është bërë në mënyrë të duhur në bazë të “koordinatave ortofotografike dhe GPS-it” dhe se ngastra e kontestuar nuk ishte uzurpuar dhe përbëhej nga një pyll i dëmtuar.

Pasi që asnjë palë përgjegjëse nuk kishte paraqitur përgjigje brenda afatit, kërkesa ishte konsideruar si jokontestuese.

Raporti verifikuese i AKP-së tregon se dokumentet e lartpërmendur lidhur me statusin civil të paraqitësit të kërkesës dhe të anëtarëve të familjes së tij si dhe lidhur me ngastrat ishin të bazuara dhe janë vërtetuar nga Zyra e Regjistrimit Civil në Komunën e Novobërdës dhe nga Zyra Kadastrale e Gjilanit.

Me anë të vendimit të lëshuar me 23 Shkurt 2011, Komisioni për Kërkesa Pronësore të Kosovës (KKPK ose Komisioni) ka hedhur poshtë kërkesën për shkak të mungesës së dëshmive të kapacitetit të paraqitësit të kërkesës për të paraqitur kërkesë në emër të bartëses së të drejtave pronësore. KKPK-ja nuk ka qenë e bindur se paraqitësi i kërkesës ka qenë anëtar i familjes së ngushtë e bartëses së ndjerë të së drejtave pronësore për shkak të dallimeve në emrat të cilët paraqiteshin në certifikatat e statusit civil të cilat e kanë pamundësuar që të vërtetohet lidhja në mes të paraqitësit të kërkesës dhe bartëses së të drejtave pronësore.

Paraqitësi i kërkesës ka pranuar vendimin e KKPK-së më 8 Qershor 2011.

Më 4 Korrik 2011, N.F. (më tutje në tekst ‘ankuesi’) ka paraqitur ankesë në Gjykatën Supreme kundër vendimit të lartpërmendur.

Në ankesën e tij, ai pohon se vendimi e shkallës së parë përfshinte aplikim të gabuar të së drejtës procedurale, duke mos e shqyrtuar kërkesën e tij alternative në emër të motrave të tij. Ai po ashtu ka deklaruar se vendimi ishte marrë mbi bazë të vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike; ai ka pohuar se dy data të ndryshme të lindjes të cilat paraqiten në dy dokumente në lidhje me identitetin e nënës së tij kanë qenë për shkak të përdorimit të dy kalendarëve të ndryshëm në Serbi. Për më tepër, ai sqaron se babai i tij është lindur me emrin S.P., babai i tij pastaj është adoptuar nga F.S. mbiemrin e të cilit e ka marrë, dhe se babai i tij ia kishte dhënë atij atë mbiemër si shenjë mirënjohjeje ndaj babait birësues, emrin N.F.. Ai shton se prindërit e tij ishin S.S. dhe Z.S. (mbiemri i vajzërisë S.) dhe se kanë pasur gjashtë fëmijë, atë dhe pesë vajza mbiemri i të cilave është S.. Së fundi, ai ka sqaruar se nga certifikata e lindjes së motrës së tij Z.N., KKPC-ja është dashur të vendos ndryshe.

Në rast se Gjykata nuk bindet me sqarimin e tij, ai ka kërkuar që t'i njihet e drejta pronësore mbi ngastrat e cilësdo nga motrat e tij, mbiemri i të cilave nuk është në kundërshtim me mbiemrin e nënës së tyre, duke deklaruar se motrat e tij jetojnë dhe punojnë jashtë vendit.

Në mbështetje të ankesës të tij, ai ka paraqitur në Gjykatën Supreme dokumentacion shtesë: certifikatën e lindjes të njëres nga motrat e tij (Z.S. mbiemri i burrit N.).

Arsyetimi ligjor:

Pranueshmëria e ankesës:

Sipas nenit 12.1 të Rregullores së UNMIKU-ut 2006/50 e ndryshuar me Ligjin Nr. 03/L-079, pala mund të paraqesë ankesë ndaj vendimit brenda tridhjetë (30) ditëve nga njoftimi i palëve për vendimin.

Në këtë rast, ankesa është paraqitur nga pala e cila ka qenë paraqitës i kërkesës në procedurën e shkallës së parë më 4 Korrik 2011, e që është më pak se 30 ditë pas pranimit të njoftimit mbi vendimin e KKPK-së.

Prandaj, ankesat janë të pranueshme.

Konkluzionet juridike të gjykatës:

1- Shkelja e pretenduar e së drejtës procedurale nga KKPK-ja:

Ankuesi pohon se KKPK-ja nuk e ka shqyrtuar kërkesën e tij alternative me anë të së cilës ai mbase kishte kërkuar që të shqyrtohej e drejta e pronësisw e motrave të tij, prandaj, edhe kishte bërë shkelje të së drejtës procedurale.

Megjithatë, Gjykata Supreme, pas analizimit të tërësishëm të kërkesës së paraqitur me 29 nëntor 2007, gjen se një kërkesë e tillë alternative asnjëherë nuk është paraqitur në AKP. Ajo për herë të parë është paraqitur me ankesë para kësaj gjykate.

Prandaj, ky argument refuzohet.

2- Çështjet e statusit civil

Si çështje paraprijëse, Gjykata Supreme e Kosovës vëren se në bazë të dokumentacionit të siguruar nga paraqitësi i kërkesës dhe raporteve të verifikimit të Sekretarisë Ekzekutive, Komisioni ka vlerësuar në mënyrë të duhur se ngastra që është objekt i kërkesës, i përkiste Ž.S., e cila ka vdekur më 3 Korrik 1994. Këto fakte nuk kontestohen apo kundërshtohen as nga paraqitësi i kërkesës e as nga Komisioni.

Sidoqoftë, Komisioni konsideron se dokumentet e sjella në mënyrë që të dëshmohet lidhja në mes të Ž.S. dhe paraqitësit të kërkesës nuk janë të kënaqshme pasi që përmbajnë disa mospërputhje.

Siç ka konstatuar Komisioni, edhe Gjykata Supreme vëren se certifikatat e vdekjes dhe të martesës së Ž.S. paraqesin data të ndryshme të lindjes: 27 Nëntor 1922 në certifikatën e vdekjes, kurse 14 Nëntor 1922 në certifikatën e martesës. Në ato dy certifikata, mbiemri i vajzërisë së Ž.S., “S.” dhe vendi i lindjes, “Manishincë”, Prishtinë” janë identike. Ankuesi sqaron se ky ndryshim është për shkak se janë përdorur dy kalendarë të ndryshëm.

Një hulumtim i shpejtë në lidhje me kalendarët tregon se pas përdorimit të kalendarit Julian, në vitin 1918 Serbia ka miratuar kalendarin Gregorian dhe se tabela e konvertimit në mes të dy kalendarëve jep një dallim prej +13 (trembëdhjetë) ditëve, që nga viti 1900. Gjykata Supreme vëren se dy datat e lindjes të cilat paraqiten në certifikatat e Z.S., mbiemri i vajzërisë S. kanë dallim prej 13 (trembëdhjetë) ditëve dhe se viti i saj i lindjes (1922) nuk është shumë larg pas miratimit të kalendarit të ri në Serbi. Një përputhje e tillë e bën Gjykatën Supreme të mendoj se sqarimi i dhënë nga ankuesi lidhur me këtë mospërputhje duhet seriozisht të merret në konsideratë.

Më të vështira janë dallimet e emrave të cilat i krijojnë vështirësi Komisionit që të vërtetojë lidhjen familjare në mes të paraqitësit të kërkesës dhe bartëses së të drejtës pronësore.

Komisioni i shkallës së parë ka ngritur në mënyrë të duhur çështjen e lidhjes familjare.

Identiteti i bartëses së të drejtës pronësore përmendet si Ž.S. në fletën poseduese dhe në certifikatën e patundshmërisë të cilat i janë siguruar Komisionit. Në rastin kur ata janë në lidhje me bartësen e të drejtave pronësore, dokumentet e statusit civil të ofruara nga paraqitësi i kërkesës mbajnë emrat në vijim: Ž.S. në certifikatën e saj të martesës, Ž.S. mbiemri i vajzërisë S. në certifikatën e saj të vdekjes,

Ž.S. në certifikatën e vdekjes së burrit të saj. Certifikata e martesës tregon se dhëndri quhet S.P. përderisa i njëjti e ka emrin S.S. në certifikatën e tij të vdekjes (data e lindjes e njëjtë dhe emrat e njëjtë të prindërve) dhe në certifikatën e vdekjes së gruas së tij. Sidoqoftë, asnjëri prej këtyre dokumenteve nuk përputhet me dokumentet e statusit civil të ankuesit: certifikata e lindjes së ankuesit dhe kartela e identifikimit përmendin emrin e tij N.F.. Në certifikatën e tij të lindjes, prindërit e tij janë S.F. dhe Ž.F., resepektivisht të lindur në Zebnicë dhe Minishnicë. Fatkeqësisht, datat e lindjes së prindërve të tij dhe numrat e identifikimit nuk janë të paraqitura. Edhe pse mundësia për t'i gjetur disa çifte emrat e të cilëve janë S. i lindur në Zebnicë dhe Z. e lindur në Manishnicë mund të jetë e dobët, mbetet mundësia që prindër të tjerë me këta emra dhe të lindur në këto vende të kenë ekzistuar. Prandaj, indikacionet e tilla nuk mund të përbëjnë dëshmi të fuqishme dhe të mjaftueshme të lidhjes familjare në mes të ankuesit dhe bartëses së të drejtës pronësore.

Për më tepër, ankuesi pohon se mbiemri F. i është dhënë në shenjë mirënjohjeje ndaj gjyshit të tij i cili e kishte adoptuar babin e tij. Në të vërtetë, certifikata e vdekjes e gjyshit të pretenduar F.S., e mban emrin F.. Megjithatë, edhe pse kjo përbën një sqarim të mundshëm të mospërputhjeve, nuk i eliminon mundësitë tjera dhe për këtë arsye nuk dëshmon me siguri të plotë pse nuk përmendet mbiemri S., përveç emrit F. alias, pse nuk përmenden data e lindjes dhe/ose numrat personal të prindërve të ankuesit në certifikatat e tij të lindjes.

Komisionit nuk i është dorëzuar certifikata e lindjes e Ž.N., motrës së ankuesit. Dokumenti plotësues është dorëzuar vetëm me ankesë. Si rrjedhojë, nuk mund të pohohet se KKPK-ja nuk e ka konsideruar këtë provë.

Dokumentet plotësuese të cilat i ka sjellë ankuesi me ankesën e tij, certifikata e lindjes e njëres nga motrat e tij të pretenduara, nuk e mundëson vërtetimin e lidhjes ndërgjyqësore në mes të ankuesit dhe bartëses të së drejtës pronësore. Ajo ka të bëjë me Ž.N., mbiemri i vajzërisë S., nga S.S. dhe Ž.S., S.. Gjykata Supreme vëren se përkundër asaj që është bërë në certifikatën e lindjes së ankuesit, datat e lindjes së prindërve janë të paraqitura në certifikatën e tij të lindjes. Një indikacion i tillë i cili kontribuon në sqarimin e plotë të identifikimit të prindërve çuditërisht mungon në certifikatën e lindjes së ankuesit, kurse është paraqitur në atë tjetrën.

Ankuesi gjithashtu i ka siguruar Gjykatës Supreme një deklaratë të nënshkruar nga dy dëshmitarë të cilët vërtetonin se Ž.S. mbiemri i vajzërisë S. dhe Ž.F. janë emrat e një personi të njëjtë. Gjykata Supreme duhet të ekzaminojë nëse deklaratat e shkruara nga dëshmitarët mund të përbëjnë dëshmi adekuate për lidhjen familjare në këtë lëndë. Neni 3.1 i Rregullores së UNMIK-ut 2006/50 e

ndryshuar me Ligjin Nr. 03/L-079 i kufizon kompetencat e KKPK dhe të Gjykatës Supreme të cilët merren me ankesat kundër vendimeve të KKPK-së për zgjidhjen e konflikteve që kanë të bëjnë me kërkesa të pronësisë. Çështja e lidhjes familjare e paraqitësit të kërkesës/ankuesit ngrit çështjen e vërtetimit të amësisë ose të korrigjimit të akteve të statusit civil ose të trashëgimisë, të gjitha çështjet ligjore të cilat bien nën kompetencat e gjykatave tjera apo organeve administrative dorëzohen në procedurë specifike. Vetëm përmes procedurave të tilla një gjykatë kompetente ose organ administrativ mund të vlerësojë fuqinë dhe vlefshmërinë e dëshmive për ta vërtetuar lidhjen e amësisë dhe/ose të korrigjojë mospërputhjet në statusin civil të ankuesit. Gjykata Supreme në cilësinë e Gjykatës së Apelit kundër vendimeve të Komisionit duhet të kontrollojë nëse pala ka kapacitetin e nevojshëm për të vepruar pranë saj, mirëpo duhet të jetë përtej fushëveprimit të kompetencave të saj për ta zgjidhur çështjen që ka të bëjë me vërtetimin e lidhjes familjare.

Sekretaria Ekzekutive është munduar ta sqarojë lidhjen familjare në mes të ankuesit dhe Ž.S., duke kërkuar dokumentacion plotësues dhe duke kërkuar nëse librat e regjistrimit civil përmbajnë më shumë informata, në mes tjerash numrat personal. Këto përpjekje kanë dështuar.

Duke i marrë parasysh të gjithë këta faktorë, Gjykata Supreme konsideron se Komisioni ka vendosur në mënyrë të ligjshme se nuk ka dëshmi të mjaftueshme për lidhjen familjare në mes të paraqitësit të kërkesës dhe bartëses të së drejtës pronësore dhe, si rezultat, paraqitësi i kërkesës nuk ka pasur të drejtë të veprojë si anëtarë i familjes së ngushtë të Ž.S..

3- Kërkesa e paraqitur nga ankuesi në emër të motrave të tij: V., L., Ž. dhe S.S.:

Ankuesi ka formuluar një kërkesë të re në ankesën e tij duke kërkuar nga Gjykata Supreme që në rast se nuk bindet se ai është djali i Ž.S., t'ia njoh të drejtat e pronësisë mbi ngastrat cilësdo nga motrat e tij, duke deklaruar se ato nuk i kanë mospërputhjet e njëjta në dokumentacionin e statusit civil. Ai shton se motrat e tij jetojnë dhe punojnë jashtë vendit, duke vepruar në emër të tyre si anëtarë i familjes së ngushtë.

Gjykata Supreme gjen se, për arsye të njëjta që ankuesi nuk është në gjendje të dëshmojë cilësinë e tij si anëtarë i familjes së ngushtë me bartësen e së drejtës pronësore, ai nuk mund ta dëshmojë lidhjen e tij familjare në mes të tij dhe motrave të pretenduara.

Për më tepër, ankesa e është e papranueshme. Paraqitja e kërkesës shtesë do të thotë ndryshimi i kërkesës. Sipas neneve 258.1 dhe 258.2 të Ligjit 03/L-006 mbi Procedurën Kontestimore, paraqitësi i

kërkesës mund ta ndryshoj kërkesën jo më vonë se përfundimi i shqyrtimit gjyqësor në nivelin e shkallës së parë. Në rast se nuk ka shqyrtim në shkallën e parë, është e qartë se ndryshimi i kërkesës duhet të bëhet para seancës për marrjen e vendimit në mënyrë që të mund të shqyrtohet nga gjykata e shkallës së parë. Megjithatë, nuk mund të bëhet për herë të parë pranë gjykatës së shkallës së dytë.

Përveç kësaj, Gjykata Supreme gjen se sidoqoftë ankuesi nuk ka të drejtë të veprojë në emër të motrave të tij. Neni 5.2 i Urdhëresës Administrative të UNMIK-ut Nr. 2007/5 e ndryshuar me Ligjin Nr. 03/L-079, thotë:

“Në procedurat para Komisionit, kur personi fizik nuk mund të bëjë kërkesën, e njëjta mund të bëhet nga anëtar i familjes së ngushtë të atij personi”

Neni 1 i UA së njëjtë përkufizon “anëtar i familjes” do të thotë “bashkëshorti apo bashkëshortja, fëmijët dhe personat e tjerë, të cilët është i obliguar t’i përkrabë bartësi i të drejtës pronësor në përputhje me ligjin në fuqi, apo personat që janë të obliguar ta përkrabin bartësin e të drejtës pronësor në përputhje me ligjin në fuqi, pavarësisht nëse ai person ka banuar në atë pronë së bashku me bartësin e së drejtës pronësor ose jo”.

As dëshmia mbi paaftësinë e motrave të pretenduara për të paraqitur kërkesë e as elementet që korrespondojnë me këtë përkufizim nuk janë përmbushur në këtë lëndë.

Si rezultat, kjo kërkesë është e papranueshme dhe hidhet poshtë. Ky vendim nuk e pengon personin në emër të cilit ka vepruar ankuesi që të paraqes kërkesë pranë gjykatës së rregullt dhe kompetente.

Rrjedhimisht, në bazë të arsytimit ligjor të lartpërmendur, pranohen vendimet e KKPK-së.

Shpenzimet e procedurës:

Në përputhje Nenin 8.4 të Urdhëresës Administrative (UA) 2007/5 e ndryshuar me Ligjin nr. 03/L-079, palët përjashtohen prej shpenzimeve të procedurës para Sekretarisë Ekzekutive dhe Komisionit.

Ndërkaq një përjashtim i tillë nuk parashikohet në procedurën para Gjykatës Supreme.

Rrjedhimisht, regjimi normal i shpenzimeve gjyqësore siç parashihet me Ligjin mbi Taksat Gjyqësore (Gazeta Zyrtare e KSAK, 3 tetor 1987) dhe sipas UA nr. 2008/2 të Këshillit Gjyqësor të Kosovës mbi Unifikimin e Taksave Gjyqësore, zbatohet ndaj procedurës së zhvilluar para Kolegjit të Apelit.

Prandaj, shpenzimet gjyqësore si në vijim aplikohen në procedurën e tanishme të ankesës:

- Taksa nga tarifa gjyqësore për paraqitjen e ankesës (Neni 10.11 i UD-së 2008/2): 30 €
- Taksa nga tarifa gjyqësore për marrjen e aktgjykimit (Nenet 10.21 dhe 10.1 të UA-së 2008/2), duke e marrë parasysh se vlera e pronës në fjalë, e përbërë nga sipërfaqja prej 0 ha, 9 ari e 37 m² e pyllit të dëmtuar në zonën kadastrale të Parallovës do të mund të vlerësohej në mënyrë të arsyeshme në shumën më pak se 1.000 €. 15 €.

Këto taksa gjyqësore i bart parashtruesi ankesës në cilësinë e palës gjyqëhumbëse.

Në përputhje me nenin 46 të Ligjit mbi Shpenzimet Gjyqësore, afati për pagesën e taksave në fjalë nga personi i cili ka vendqëndrim ose vendbanim jashtë vendit nuk mund të jetë më i shkurtër se 30 ditë e më i gjatë se 90 ditë. Gjykata Supreme vendos që në rastin konkret, shpenzimet gjyqësore duhet të paguhen nga ankuesi në afat prej 90 ditësh nga dita kur aktgjykimi i është dorëzuar atij.

Këshillë juridike

Sipas nenit 13.6 të Rregullores së UNMIK-ut 2006/50 e ndryshuar me Ligjin 03/L-079, ky aktgjykim është i plotfuqishëm dhe i detyrueshëm dhe nuk mund të kundërshtohet me mjeteve të rregullta dhe të jashtëzakonshme juridike.

Nënshkruar nga: Antoinette Lepeltier-Durel, Kryetare e Kolegjit, EULEX

Nënshkruar nga: Anne Kerber, Gjyqtare e EULEX-it

Nënshkruar nga: Sylejman Nuredini, Gjyqtar

Nënshkruar nga: Urs Nufer, Referent i EULEX-it